

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
ÖZEL EĞİTİM BÖLÜMÜ
ZİHİNSEL ENGELLİLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
DERS BİLGİ FORMU

Dersin Adı	Dil ve İletişim Becerilerinin Desteklenmesi			
Dersin Kodu	OZEĞT-206			
Ders Kredi Bilgileri	Teori	Uygulama	Kredi	AKTS
	3	0	3	4
Dersin Türü	Zorunlu			
Dersin Seviyesi	Lisans			
Eğitim Yılı ve Dönemi	2022-2023 / Bahar Dönemi			
Dersin Günü ve Saati				
Derslik Bilgisi				
Dersin Öğretim Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Halil İbrahim ÇAKIR			
İletişim Bilgileri,	halil.cakir@giresun.edu.tr			
Ofis Bilgileri ve Saati	H Blok 3. Kat 1. Nolu Oda Çarşamba 13:00-15:00			
Öğretim Sistemi	Örgün			
Eğitim Dili	Türkçe			
Ön Koşul Dersler	Yok			
Diğer Hususlar	Yok			
Staj Durumu	Yok			
Dersin Amacı	Bu derste öğrencilerin dil ve iletişim becerilerini kavrayarak yetersizlikten etkilenmiş bireylerin eğitimindeki ilgili uygulamaları, değerlendirme sürecini, dil ve konuşma bozukluklarının özelliklerini ve eğitimlerinin genel ilkelerini tanımlayabilmeleri amaçlanmaktadır.			
Dersin İçeriği	İletişimin tanımı; dilin tanımı, dil edinim kuramları; dil, iletişim ve konuşma kavramlarının ve gelişiminin açıklanması; özel eğitim ihtiyacı olan çocuklarda görülen temel dil, iletişim ve konuşma özellikleri ve sorunları; dil, iletişim ve konuşma sorunlarının değerlendirilmesi; dilin bileşenlerine göre amaçların belirlenmesi, iletişim becerisi kazandırmada kullanılan doğal ve yapılandırılmış bilimsel dayanaklı/etkili yöntemler; iletişim becerilerinin geliştirilmesiyle ilgili aile rehberliği.			
Dersin Öğrenme Çıktıları	<ol style="list-style-type: none"> 1. İletişim, dil ve konuşma bağlantısını açıklar. 2. Dil ve konuşma bozukluklarındaki temel yaklaşımları, dil ve konuşma bozukluklarının sınıflandırılmasını açıklar. 3. Dil becerilerinin diğer gelişim alanları ile ilişkisini anlatır. 4. Gecikmiş dil ve konuşma ve zihinsel yetersizliği olan çocukların dil ve konuşma bozukluklarını tanımlar. 5. Otizmli çocukların dil ve konuşma bozukluklarını tanımlar. 6. Dil ve konuşma bozukluklarında öğretim tekniklerinin genel özellikleri hakkında bilgi sahibi olur.			

DERSİN İLKELERİ

Öğretim Elemanı ile İletişim

Dersimiz ile ilgili bir sorunuz olduğunda ders öncesi veya sonrası dersin sorumlusu ile her zaman konuşabilirsiniz. Unutmayın, bazı sorularınızın cevabını ders izlencesinde, duyurularda veya arkadaşlarınızdan da bulabilirsiniz. Sorunuzun cevabını bulamadığınız durumlarda ders saatleri dışında öğretim elemanına her zaman e-posta gönderebilirsiniz. E-posta ile iletişimde lütfen aşağıdaki kuralları dikkate alın;

- Konu kısmına ders kodu ve adınızı soyadınızı yazınız.
- Kendinizi tanıtmanıza ve öğrenci numaranızı yazmanıza gerek yok.
- Sorunuzu direkt bir şekilde açık olarak anlatın.
- Cevap için öğretim elemanına en az bir iş günü verin.
- Gelen e-postaları “yanıtlı” seçeneği ile cevaplayın.

Bunların dışında öğretim elemanından belge, imza ya da ofis saati almak istiyorsanız e-posta ile randevu alabilirsiniz ya da ofis saatinde (Çarşamba 13:00-15:00) direkt ziyaret edebilirsiniz. Randevu saatine zamanında gelmeye özen gösteriniz.

Katılım

Bu ders boyunca öğrencilerden derslere hazırlıklı katılması beklenmektedir. Bunun için haftalık okuma listeleri ve medya içerikleri hazırlanmış ve ilgili materyaller dersin elektronik sistemine yüklenecektir. Erişim sıkıntısı yaşanılmaması açısından haftalık materyallerin bulunduğu Google drive klasörü öğrenciler ile paylaşılacaktır. Öğrencilerin her derse hazırlıklı gelmesi katılımın önemli bir parçasıdır bu yüzden öğrencilerin dersten önce paylaşılan materyalleri okuyup sınıf içi tartışma etkinliklerine hazır olmaları beklenmektedir.

Kaynak

-Acarlar, F ve Diken, Ö. (Ed.) (2020). Yetersizliği Olan Bireylerin Dil ve İletişim Becerilerinin Desteklenmesi. Ankara: Pegem Akademi.

-Alana özgü makaleler, araştırma raporları ve resmi internet kaynakları.

Akademik Dürüstlük

Akademik dürüstlük ile ilgili iş ve işlemler; “[Giresun Üniversitesi Önlisans Ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği](#)” ve “[Giresun Üniversitesi Etik Kurulu Yönergesi](#)” maddeleri gereğince tesis edilecektir.

Özel Gereksinimli Öğrenciler

Fakültemizin “[Birim Temsilcisi](#)” aracılığıyla “[Engelsiz Üniversite Birimi](#)” ile iletişime geçmeniz halinde ders için ihtiyaç duyduğunuz uyarlamalar, Üniversitemizin/Fakültemizin imkânları dâhilinde gerçekleştirilecektir. Fakültemiz Birim Temsilcisinin iletişim bilgilerine Engelsiz Üniversite Birim sayfasından erişebilirsiniz.

Öğrenme-Öğretme Süreci

Ders içerisinde grup çalışmaları, anlık etkileşimler ve tartışmalar bu dersin önemli bir parçasıdır ve bu yüzden öğrencilerden derse katılması beklenmektedir. Katılım sadece ders dinlemek değil ders içerisindeki tartışmalara ve etkinliklere katılımı da içermektedir. Bunun için haftalık okuma listeleri ve medya içerikleri hazırlanmış ve ilgili materyaller dersin elektronik sistemine (UZEM) yüklenecektir. Erişim sıkıntısı yaşanılmaması açısından haftalık materyallerin bulunduğu Google drive klasörü öğrenciler ile paylaşılacaktır.

HAFTALIK AYRINTILI DERS PROGRAMI AKIŞI*

Hafta	KONULAR	İçerik	Not
1.Hafta 2 Mart	Ders Tanıtımı	Ders izlencesi, Etkinlik Formu, Proje Dokümanları	
2. Hafta 9 Mart	Temel Kavramlar	İletişim Konuşma ve Dil	
3. Hafta 16 Mart	Dil Gelişimi	Söz Öncesi Dil, İletişim ve Dil Gelişimi	
4. Hafta 23 Mart	Dil Özellikleri-1	Zihinsel yetersizliği olan bireylerde dil özellikleri	
5. Hafta 30 Mart	Dil Özellikleri-2	Otizmlili bireylerde dil özellikleri	
6. Hafta 6 Nisan	Dil Özellikleri-3	İşitme yetersizliği olan bireylerde dil özellikleri	
7. Hafta 13 Nisan	Dil Özellikleri-4	Öğrenme Güçlüğü olan bireylerde dil özellikleri	

Ramazan Bayramı**24-30 Nisan 2023 Ara Sınav Haftası**

9. Hafta 4 Mayıs	Dil Değerlendirme	Dil Becerilerin Değerlendirilmesi	
10. Hafta 11 Mayıs	Yaklaşımlar-1	Uzman-Yetişkin Merkezli Yaklaşımlar	
11. Hafta 18 Mayıs	Yaklaşımlar-2	Çocuk Merkezli (Doğal) Yaklaşımlar	
12. Hafta 25 Mayıs	Yaklaşımlar-3	Karma Yaklaşımlar	
13. Hafta 1 Haziran	Yaklaşımlar-4	Erken Okuryazarlık	
14. Hafta 8 Haziran	Dönem sonu değerlendirme	Dönem Sonu Değerlendirme	

12-23 Haziran 2023 Yıl Sonu Sınav Haftası

*Ders izlencesinde gerekli görüldüğünde değişiklikler yapılabilir.

Ders Değerlendirme ve Geçme Prosedürü

Bu derste makale kritik etme, ara sınav, yarıyıl sonu sınavı (final) ve proje hazırlama yollarıyla değerlendirme yapılacaktır. Aşağıda tüm değerlendirme araçlarına ilişkin yüzdeler oranlar verilmiştir.

DEĞERLENDİRME

Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri	Sayısı	Yarıyıl (Yıl) Sonu Notuna Katkısı (%)
<i>Ara sınav</i>	1	25
<i>Makale Kritik Etme</i>	1	25
<i>Final</i>	1	25
<i>Final Projesi</i>	1	25

TOPLAM	3	100	
NOT ARALIKLARI			
Puan	Harf Notu	Katsayısı	Başarı Durumu
90-100	AA	4.0	Başarılı
85-89	BA	3.75	Başarılı
80-84	BB	3.5	Başarılı
70-79	CB	3.0	Başarılı
60-69	CC	2.5	Başarılı
50-59	DC	2.0	Başarısız
40-49	DD	1.5	Başarısız
30-39	FD	1.0	Başarısız
0-29	FF	0.0	Başarısız
0	DZ	0.0	Devamsız
Değerlendirme Yollarının Tanımlanması			
Vize			
Sınav (50 Puan)			
Ara dönem değerlendirmesi için öğrenciler 25 soruluk çoktan seçmeli bir sınav ile vize haftasına kadar olan konular kapsayan bilgileri ölçülecektir. Vize sınavı ve diğer ödevler öğrencilerin ders notunun %50'sini oluşturmaktadır. Sınav saati ve yeri sınav haftasında duyurulacaktır.			
Makale İnceleme (50 Puan)			
Ara dönem değerlendirmesi için öğrencilerden verilen makaleyi inceleyip raporlamaları beklenmektedir. Vize sınavı ve makale inceleme öğrencilerin ders notunun %50'sini oluşturmaktadır. Ödevler ile ilgili detaylar ilgili haftalarda verilecektir.			
Yarıyıl sonu Sınavı (Final) (50 Puan)			
Yarıyıl sonu sınavından alınan notun %50'si yarıyıl sonu sınavınızın notuna katkıda bulunacaktır			
Final Projesi: Dil Gelişim (50 Puan)			
Okul öncesi bir çocuğu ailesinden izin alarak gözlemleyin. Çocuğun dilin beş bileşenindeki (fonoloji, morfoloji, semantik, sentaks ve pragmatik) iletişim düzeyini tanımlayın. Çocuğun motor becerilerini ve sosyal-duygusal davranışlarını gözlemleyin ve tanımlayın. Çocuğun yaşına uygun iletişim, motor ve sosyal-duygusal dönüm noktalarına ulaşmış olup olmadığını tartışın. Sonuçlarınızı desteklemek için gözlemlerinizi örneklerle verin. Ara sınav haftasından final haftasına kadar olan süreçteki katılım ve final çalışması ile ders notunun %50'sini oluşturmaktadır. Final projesinin detayları ödevler dokümanında anlatılmaktadır.			

EKLER LİSTESİ

EK-1. Program ve Öğrenme Çıktıları İlişkisi Tablosu

EK-2. Ders Değerlendirme Formu

EK-3. İş Yüğü Tablosu

EK-1 Program ve Öğrenme Çıktıları İlişkisi Tablosu															
	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10	PÇ11	PÇ12	PÇ13	PÇ14	PÇ15
ÖÇ 1	4														3
ÖÇ 2	4														
ÖÇ 3							5								
ÖÇ 4			4				5								
ÖÇ 5							4								
* Katkı Düzeyi: 1 Çok düşük 2 Düşük 3 Orta 4 Yüksek 5 Çok yüksek PÇ: Program Çıktısı ÖÇ: Öğrenme Çıktısı															
Program Çıktıları															
<ol style="list-style-type: none"> Özel eğitim alanına ilişkin kavramları ve bu kavramlar arasındaki ilişkileri açıklar. Özel gereksinimli öğrencilerin ve normal gelişim gösteren bireylerin gelişim ve öğrenme özelliklerini bilir. Özel eğitim alanı ile ilgili öğretim programları, öğretim stratejileri, yöntem ve teknikleri ile ölçme değerlendirme bilgisine sahiptir. Özel eğitim alanında kullanılan bilimsel yöntem ve teknikleri tanımlar. Özel eğitim alanıyla ilgili kaynak taraması yaparak ulaştığı güncel bilgileri alan uygulamalarına yansıtır. Özel gereksinimli bireylerin gereksinimlerine ve özelliklerine göre öğretimin etkililiğini artıracak uygun öğretim materyalleri geliştirir. Öğrenme öğretme sürecini, özel gereksinimli öğrencilerin gelişim özelliklerini, bireysel farklılıklarını ve konu alanının özelliklerini dikkate alarak bireysel öğretimi planlar ve etkili öğretim yöntem ve tekniklerini uygular. Özel gereksinimli öğrencilerin gelişimini farklı ölçme değerlendirme yöntem ve tekniklerini kullanarak izler, çok yönlü değerlendirir. Özel eğitimle ilgili birey, aile ya da toplum odaklı çalışmalarda bireysel ve grup çalışmalarında sorumluluk alır ve görevlerini yerine getirir. Yaşam boyu öğrenmeye karşı olumlu tutum ve davranışlar sergileyerek alanıyla ilgili seminer, konferans, çalıştay gibi çalışmalara katılır. Özel eğitim ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili bilgileri yeni gelişmeleri takip edip, meslektaşlarıyla ortak çalışabilir. Özel eğitim çalışmalarında öğrencilerin yaşadığı çevrenin sosyo-kültürel ve ekonomik özelliklerine göre plan ve projeler hazırlayıp, uygular ve yönetir. Sonuçları ilgili kişi ve kurumlarla paylaşır. Özel gereksinimli bireyler, aileleri ve diğer uzmanlar ile çalışma konusunda etkili iletişim becerilerini kullanır. Özel eğitim ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili görev, hak ve sorumluluklarını düzenleyen mevzuatı bilir, gelişmeleri takip eder ve uygular. Sosyal hakların evrenselliği, insan hakları/çocuk hakları, bilimsel, kültürel değerler ve meslek etiği konularında yeterli bilince sahip olup bu değerleri mesleğinde ve günlük yaşantısında uygular.															

EK-2 İŞ YÜKÜ TABLOSU

Etkinlik	Sayısı	İş Yüğü Süresi (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)
Derse Katılım (Sınav haftası hariç)	14	3	42
Ara Sınav	1	1	1
Yarı Yıl Sonu Sınav	1	2	2
Ara Sınav İçin Bireysel Çalışma	7	4	28
Yarı Yıl Sonu Sınav İçin Bireysel Çalışma	7	5	35
Proje Sunma	1	12	12
Makale Kritik Etme	1	7	7
GENEL TOPLAM İŞ YÜKÜ SAATİ			127
DERSİN AKTS KREDİSİ			4

Ek-3 Ödev Yönergeleri

UZEM Forum Tartışmaları

Bu dersin içeriği tartışma ve karşılıklı etkileşim ile kurgulandığı için öğrencilerin katılımlarını sağlamak ve katılım gösteremeyen öğrenciler için de bir temsil aracı oluşturmak hedeflenmiştir. Bu yüzden öğrencilerin haftalık ders içeriğine ulaşması ve incelemesi dersin değerlendirmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Forum tartışmaları, ders materyallerinin öğrenci tarafından incelenip incelenmediğini takip amacıyla oluşturulmuş haftalık bir tartışma etkinliğidir. Bu etkinlik kapsamında 4-6 temel soru öğrencilere sorulur ve o haftanın ders materyallerini dikkate alarak cevaplaması beklenir. Soruların kesin doğru ya da yanlış cevabı bulunmamakla beraber tartışma sorularıyla öğrencilerin kritik düşüncelerine bir katkı sağlanması hedeflenmektedir. Çevrimiçi derslerde UZEM sisteminde her haftanın forumunda sorulan sorulara bireysel cevaplarınızı girmeniz gerekmektedir.

Makale İnceleme

Öğrencilerden özel eğitim kurumlarını inceleyen bilimsel bir araştırma makalesini incelemeleri ve tartışma raporu yazmaları beklenmektedir. Makale öğrenciler ile elektronik ortamda paylaşılacaktır. Rapor en az 2 sayfa olacak şekilde aşağıdaki başlıklar dikkate alınarak yazılmalıdır:

- Makalenin konusu, ele alınan düşünce, fikir ve kısa özet
- Dikkat çeken noktalar, özel eğitim alanına katkıları
- Derslerinizle olan bağlantılar
- Değerlendirme, eleştiriler

Final Projesi: Dil Gelişim Raporu

Final projesi olarak öğrencilerden okul öncesi ya da okul çağında olan bir çocuğu ailesinden izin alarak gözlemlemesi ve dil ve konuşma gelişiminin raporlanması beklenmektedir. Gözlemi bir okul ortamında yapabileceğiniz gibi ev ya da doğal ortamda (park, bahçe vb.) yapılabilir. Gözlem içerisinde birey ile karşılıklı iletişime geçip 2 ya da 3 dakikalık bir ses kaydı alınması gerekmekte ve yazılacak raporda şu noktalar önem arz etmektedir;

- Bireyin, dilin beş bileşenindeki (fonoloji, morfoloji, semantik, sentaks ve pragmatik) iletişim düzeyini gözlemlemek ve tanımlamak,
- Bireyin, dil ve konuşma gelişiminde motor becerilerini ve sosyal-duygusal davranışlarını gözlemlemek ve tanımlamak,
- Bireyin gelişim basamağına uygun bir dil ve konuşma gelişiminde olup olmadığını alıcı ve ifade edici dil özellikleri ile irdelemek,
- Bireyin yaşına uygun iletişim, motor ve sosyal-duygusal dönüm noktalarına ulaşmış olup olmadığını tartışılmak,
- Bireyin dil ve konuşma gelişimine yönelik aileye öneri ve tavsiyeler sunmak.

Yazılacak raporun içerisinde bulgular ve sonuçların desteklemek için gözlemlerden örnekler verilmesi ve ders kitabına, sunulara atıfta bulunulması raporunuzun puanlandırılmasından dikkat edilecek noktalar. Lütfen ders dışı kaynaklara gitmeyin atıflarınız için ders kitabınızı ve ders kapsamında paylaşılan içeriklerin kullanılmasına dikkat edilmelidir. Detaylı yönerge ilgili haftada paylaşılacaktır.